

1. čtení Dt 32,1-5

2. čtení Mt 7, 24-27

Hospodin je má skála. Bůh je má skála. V různých variacích se tahle věta objevuje v Bibli dvanáctkrát. To je číslo plnosti. Bůh je plně a opravdu skála.

Podle wikipedie je skála nebo skalisko označení pro větší souvislý výchoz skalních hornin na zemský povrch, který může být lehce zvětralý. Skály mohou mít charakter terénních stupňů, osamělých skal či skalisek. Vznikají zvětráváním, erozí a denudací hornin, které mají obvykle selektivní ráz.

Bůh je má skála. Co tím chtěli naši předkové říct? Definice, která vystihuje, co je skála z geologického hlediska, nám k porozumění, předpokládám, moc nepomohla.

Abychom porozuměli tomu, co znamená vyznání - Bůh je má skála - nemusíme mít přírodovědné vzdělání. Stačí se ocitnout někde v údolí, nechat se obklopit monumentální nádherou do nebe se tyčících hor... a ten pocit vlastní nepatrnosti a zároveň účasti na něčem nadpozemsky velikém a krásném - je myslím tím nejlepším vodítkem, jak pochopit úžas a vděčnost, se kterými se vyznání Bůh je má skála dostalo do Bible.

Bůh je má skála. Další rozměr toho, co je pro Písmo skála, nacházíme v nejrozumnějších příbězích. Ze skály vytryskla Izraelcům na poušti voda, na skále dostal Mojžíš desky Zákona, na skalní pevnosti Sijón bylo vybudováno Město Davidovo, ve skalních rozsedlinách a v jeskyních nacházeli lidé útočiště, skálou byl nazván Ježíšův učedník Šimon a duchovní skálou je v Pavlově prvním listu do Korintu nazván sám Kristus. Dokonce i samotná velikonoční naděje naší víry je se skálou spojená. Ježíšův hrob, který se nakonec ukázal jako prázdný, byl vytesaný do skály.

Skála je z hlediska víry jistota - jistota životodárné síly, bezpečí, ukazuje nám směr, svou velikostí nás propojuje s nebeskou sférou, je pevná, jen tak se nerozdrobí a když na ni člověk vyleze, má najednou rozhled, o kterém se mu nesnilo.

Na skále je také zásadní to, že ji nelze vyrobit. Je nezávislá na lidské tvůrčí síle - je to opora, která nevychází z člověka, ale která se člověku nabízí.

Bůh je má skála. Tento refrén si můžeme nechat znít v hlavě, i když budeme přemýšlet o Ježíšově podobenství o dvou stavitelích. Ježíš v něm ukazuje dvě protichůdné možnosti, jak může člověk naložit s Božími - slovy. Kdo Ježíšova slova slyší a plní je - je podoben tomu člověku, který postavil dům na skále. Dům takového stavitele ustál příval vody a vichřici - protože měl základy na skále.

Zato ten, kdo Ježíšova slova slyší a neplní je, ten je podoben člověku, který postavil svůj dům na písku, a když přišla vichřice a přívalová vlna, dům se zborčil.

Dům v podobenství symbolizuje život. Záleží na tom, jestli je náš život dobře založen nebo ne.

Na první poslech je jasné, v čem se oba stavitelé liší. Jeden žije podle Ježíšových slov - jeho život je na Ježíšových slovech postavený, a ten v krizi obstojí. Ten druhý sice Ježíšova slova zná, ale nestaví na nich, a tak se pod návalem problémů zhroutí.

Tenhle zásadní rozdíl si zaslouží trochu pozornosti - co vlastně znamená žít podle Ježíšových slov? Ježíšovo podobenství se nachází na samotném konci jeho Kázání na hoře - a tak se tady můžeme při hledání odpovědi inspirovat. V kázání na hoře Ježíš zdůrazňuje, jak je důležité, aby lidé žili ve shodě mezi tím, čemu věří, že je správné, a tím, co dělají. Proto je kázání na hoře plné výtek proti pokrytectví. Nedělejte věci proto, že si ostatní myslí, že jsou správné. Dělejte je kvůli svému přesvědčení. Pokud se chcete modlit, modlete se neokázale a upřímně, ne proto, aby ostatní viděli, jak jste zbožní. Pokud chcete někoho obdarovat, ať ani vaše levá ruka neví, co dělá pravá. Kdo se chce postit, ať se postí důstojně, s radostí, ne utrápeně, aby všichni viděli, jak strádá a jak si umí odříkat.

Žít podle Ježíšových slov tak může znamenat - nežít pro obdiv druhých, ale pro přesvědčení, že zrovna takhle můj život druhým prospívá.

Celou sérii výroků proti náboženskému pokrytectví Ježíš prokládá slovy útěchy: „Tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“

Když děláme to, co považujeme za správné, nemusíme čekat na pochvalu druhých. Někdy se může stát, že naše dobré skutky zůstanou skryté – podobně jako ony dobré základy domu. Ale i tak mají smysl. Projevují se v dobré stabilitě domu. Pomáhají nám stavět naši vnitřní svobodu. Svobodu vnitřní odolnosti proti vnějším vlivům.

Stabilita a vnitřní svoboda se totiž těžko buduje vlastními silami – tak je to i v Ježíšově podobenství – stabilita není zaručena kvalitou stavby – je zaručena jedině základy. V podobenství je důležité právě to, že základ je mimo stavbu – je na domu nezávislý. A přitom je to právě základ, který dům podrží.

V Ježíšově podobenství je velmi zajímavé to, že v něm Ježíš vůbec nehodnotí, kdo jaký dům postavil. Neříká nic o tom, že by ten, který žije podle Ježíšových slov měl dům pevnější a lépe uspořádaný. Ani se v podobenství neříká nic o tom, že ten, kdo podle Ježíšových slov nežije, má dům chatrný jako domeček z karet. A Ježíš neříká ani opak, který by se snad také nabízel – že by snad autentický Ježíšův učedník měl skromné obydlí, zatímco pokrytec si vystavěl nějakou vilu ve stylu podnikatelského baroka.

Ježíš o tom, jak vypadají domy – tedy životy stavitelů - neříká vůbec nic. A tak díky Bohu nemůžeme druhé soudit podle toho, jak jejich život na venek vypadá. Každý život, ať už je vystavěný jakkoli – ať už je sebe spořádanější nebo sebe ulítější - může mít dobré základy.

I my můžeme být v klidu, nemusíme se druhými poměřovat podle vnějších znaků. Když přijde příval vody, vichřice – tedy životní katastrofy – každý si pod nimi asi představíme něco jiného – někdo nemoc, někdo ztrátu zaměstnání, někdo rozchod s životním partnerem, zkrátka když přijde něco takového - nezáleží na tom, jak dům vypadá. Záleží právě na tom, co je v skrytu. Záleží na tom, zda skutečně děláme to, o čem si myslíme, že je správné. Jak proměňujeme Ježíšova slova, která se k nám skrze Bibli dostávají, v živoucí praxi víry. Záleží na víře – na tom, zda máme kromě zdraví, dobré kariéry, perspektivního vztahu – i vnitřní pouto s tím, který nás jako skála násobně převyšuje. Který nás jako skála obklopuje a chrání.

Jistě by bylo pohodlnější, kdyby Ježíš na konci svého kázání prohlásil, že ti, kteří jeho slovo slyší a plní ho, budou žít bezstarostně na věky věků, ale nic takového Ježíš svým následovníkům neslibuje. Nesnáze se nevyhýbají nikomu. Ježíš neslibuje věčnou přízeň štěstěny, ale nabízí nám důvěru, že se i v těžkých chvílích můžeme opřít o něco mimo nás, o Boha, který není závislý na naší síle, ani na naší odolnosti.

Amen